

Quruculuğun Şuşa zirvəsi

Qarabağın tacı, Vətən müharibəsində zəfərimizin zirvəsi olan Şuşa sürətlə dirçəlir, tarixi şöhrətini özünə qaytarır. Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin xüsusi diqqət və qayğısı ilə bərpa olunan Şuşada ötən iki il yarımda aparılan bərpa və quruculuq işlərinin miqyası olduqca möhtəşəmdir. Bu günlərdə Şuşa səfərində bir daha şəhərdə aparılan bərpa və quruculuq işləri ilə tanış olduq.

Azərbaycanın tarixi, mədəni və mənəvi irsi

Şuşa Azərbaycanın tarixidir, mədəniyyətidir. 271 yaşlı Şuşa Azərbaycanın mənəviyyatıdır. Bu əsilzadə şəhər öz memarlığı ilə, Azərbaycanın mədəniyyətinə, ədəbiyyatına, incəsənətinə verdiyi əzəmətli və möhtəşəm töhfələrlə xalqımızın tarixində özünəməxsus yer tutur. Ona görə Vətən müharibəsində Şuşanın işğaldan azad edilməsinin xalqımız üçün həm tarixi-siyasi, həm də mənəvi əhəmiyyəti vardı.

Bu şəhər həm də xalqımızın elə bir mənəvi xəzinəsidir ki, işğal dövründə Ermənistan nə qədər cəhdlər göstərsə də, Şuşanın qəmətinə əyib bilməyib. İşğalçılar nə qədər çalışsalar da, şəhərin tarixi simasını dəyişə, onu erməniləşdirə bilməyiblər. Şuşanın keçmişini silmək üçün bütün cəhdləri uğursuz alınıb, ona görə şəhərə qarşı vandallıq ediblər, tarixi binaları, məscidləri dağıdıblar.

Bəli, bu əzəmətli şəhəri Azərbaycandan, xalqımızdan qoparmaq sadəcə mümkün deyil. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, Şuşa ayaqdadır, Şuşa sınımayıb, Şuşa əyilməyib! Mənfur düşmən nə qədər çalışsa da, Şuşanın simasını dəyişdirə bilməyib.

İndi Şuşa həm sürətlə bərpa olunur, həm də evsahibliyi etdiyi müxtəlif məzmunlu tədbirlərlə Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki zəfərini bütün dünyaya bəyan edir.

Şəhərin bərpası sürətlidir

Ötən iki ildən artıq dövrdə Şuşada xeyli bərpa işləri görüldü. Natəvan, Bülbül və Üzeyir bəy Hacıbəylinin güllələnmiş heykəlləri əvvəlki yerlərinə - Şuşa şəhər mərkəzi meydanına qaytarılıb. "Xan qızı" bulağı bərpa edilib. Qısa vaxtda Heydər Əliyev Fondu tərəfindən dahi Azərbaycan şairi və ictimai-xadimi Molla Pənah Vaqifin muzey-məqbərə kompleksində təmir-bərpa və yenidənqurma işləri aparılıb. Görkəmli Azərbaycan bəstəkarı Üzeyir bəy Hacıbəylinin heykəli və dahi Azərbaycan şairi Molla Pənah Vaqifin büstü qoyulub. Xalq artisti Bülbülün ev-muzeyi bərpa edilib. Qala divarlarında bərpa işləri aparılıb. Şuşadakı Rəsm Qalereyası, Xalçaçılıq Qalereyası da şəhərin bərpa olunan binaları sırasında yer alır. "Xarıbülbül" və "Qarabağ" hotelləri isə Şuşaya gələn qonaqların istifadəsindədir. Şəhərin su və enerji təchizatı da yoluna qoyulub.

Qeyd edək ki, Şuşada quruculuq işlərinin bir qismi, o cümlədən tarixi binaların bərpası Heydər Əliyev Fondu tərəfindən həyata keçirilir. Fondun bu sahədə şəhərdə həyata keçirdiyi layihə-

lər çərçivəsində Şuşanın tarixi, mədəni və dini abidələri sürətlə bərpa edilir. Baş çəkdiyimiz Yuxarı Gövhər ağa və Saatlı məscidləri də fond tərəfindən tam bərpa edilib. Məlum olduğu kimi Şuşa işğal altında olduğu müddətdə hər iki məscid ermənilər tərəfindən dağıdılmışdı. 2021-ci ilin sonlarından başlanılan konservasiya və bərpa işləri çərçivəsində məscidlərin ilkin memarlıq üslubu təmin olunub, ermənilər tərəfindən edilmiş müdaxilələr tam aradan qaldırılıb.

Şuşada Mehmandarovların malikanəsinə də baş çəkdik. XVIII əsrdə inşa olunan və Şuşanın ən möhtəşəm evlərindən olan Mehmandarovların malikanəsində yalnız Qarabağın deyil, bütün Azərbaycanın fəxrinə, qüruruna çevrilmiş şəxsiyyətlər dünyaya gəlib, yaşayıblar. Təsədüfi deyil ki, bu ev Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə Şuşada bərpa edilən ilk tarixi-memarlıq obyektlərinin sırasında salınmışdı. Malikanə Birinci vitseprezident Mehriban Əliyevanın şəxsi nəzarəti və himayəsi ilə 2021-ci ilin oktyabr ayından Heydər Əliyev Fondu tərəfindən yeni Şuşanın qədim nümunəsi kimi bərpa edilib.

Milli Xalça Muzeyinin Şuşa filialı da yenidən qurulub. İşğal dövründə bina yararsız hala düşdüyündən və tarixi görkəminə müdaxilələr edildiyindən burada 2021-ci ildən etibarən Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bərpa işlərinə başlanılmışdı. Görülmüş işlər nəticəsində binanın tarixi siması özünə qaytarılıb.

Şəhərdə bərpa olunan ünvanlardan biri Yaradıcılıq Mərkəzidir. Mərkəzin hazırkı binası ölkə əhəmiyyətli memarlıq abidəsi siyahısındadır. Öyrənirik ki, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən 2022-ci ildən aparılan bərpa işləri zamanı bina ilkin vəziyyətinə qaytarılıb.

Şuşa Elektrik Şəbəkələrinin İnnovativ Texnologiyalar Mərkəzi də şəhərdə aparılan kompleks bərpa və quruculuğun nümunəsidir. Bu mərkəz şəhərin enerji təchizatını ən müasir çağırışlar əsasında təmin edilməsində böyük rol oynayacaq.

Qeyd etdiyimiz kimi, "Xarıbülbül" və "Qarabağ" hotelləri Şuşaya gələn qonaqların istifadəsindədir. Artıq onların sırasına biri də qoşulub. Ötən ay istifadəyə verilən Şuşa Hotel-Kongres Mərkəzi Kompleksi həm də şəhərin yeni ünvanıdır.

2021-ci ildən inşasına başlanılmış bu kompleks Şuşanın mərkəzində yerləşir. Xatırladaq ki, kompleksin yerləşdiyi ərazidə işğal dövründə separatçı rejim "parlament" binasının tikintisini planlaşdırırdı. Lakin niyyətləri gözlərində qaldı. Elə müharibə günlərində həmin ərazidə xeyli sayda işğalçı məhv edildi.

Heydər Əliyev, 8 Noyabr, Dəmir yumruq, Zəfər, Qarabağ küçələri...

Şuşanın küçələri də yenidən qurulur. Bu çərçivədə küçələrin adları həm də Vətən müharibəsindəki zəfərimizi, dövlətçiliyimizi, tariximizi ehtiva edir. Yenidən qurulan küçələrin Heydər Əliyev, 8 Noyabr, Dəmir yumruq, Zəfər, Qarabağ, Atatürk, Pənahəli xan adlandırılması Vətən müharibəsindəki qələbəmizi, tariximizə, milli irsimizə dərin ehtiramı, Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığını özündə təcəssüm etdirir.

Şəhərdə həm də yeni yaşayış kompleksləri yaradılır. Ötən il 23 binadan ibarət ilk yaşayış kompleksinin inşasına başlanılıb. Ötən ay isə 17 binadan ibarət 2-ci yaşayış kompleksinin təməli qoyulub. Doğma şəhərlərinə geri qayıdacaq şuşalılar tezliklə yeni mənzillərdə yaşayacaqlar.

Şuşa Realnı Məktəbinin binasında, Şirin su hamamında, Sadıqcanın evində bərpa işləri davam edir. Ümumiyyətlə isə şəhərin bərpası kompleks şəkildə həyata keçirilir. Hər küçə, hər ev, hər bir mədəni və tarixi abidə diqqət mərkəzindədir. Ən əsas odur ki, mədəniyyət paytaxtımızın bərpa və yenidənqurulması layihələri Şuşanın özünəməxsus memarlıq ənənələrinə və xalqımızın milli dəyərlərinə söykənir.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Bakı-Şuşa-Bakı

